



Република Србија  
ВРХОВНИ СУД  
Кзз 174/2024  
22.02.2024. године  
Београд

## У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Гордане Којић и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Машом Денић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Драгана Тодоровића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Зрењанину К 77/20 од 31.01.2023.године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 351/23 од 06.12.2023. године, у седници већа одржаној дана 22.02.2024.године, већином гласова је донео

## ПРЕСУДУ

**УСВАЈА СЕ** као делимично основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Драгана Тодоровића, у односу на повреду кривичног закона из члана 441. став 3. Законика о кривичном поступку, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Вишег суда у Зрењанину К 77/20 од 31.01.2023.године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 351/23 од 06.12.2023. године, у делу одлуке о имовинскоправном захтеву, тако што Врховни суд, оштећену Аутономну покрајину Војводину (АП Војводине), на основу члана 258. став 4. ЗКП, упућује да исти оствари у парничном поступку.

У осталом делу се захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Драгана Тодоровића, одбија као неоснован.

## Образложење

Пресудом Вишег суда у Зрењанину К 77/20 од 31.01.2023.године, окривљени АА је оглашен кривим због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ и осуђен је на казну затвора у трајању од једне године, за коју је одређено да ће је извршити тако што ће је окривљени издржавати у просторијама у којима станује, уз примену електронског надзора и одређено је да окривљени не сме напуштати просторије у којима станује, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, а уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова, самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у Заводу за извршење казне затвора.

Поред тога, истом пресудом, окривљеном је на основу члана 79. став 1. тачка 5) у вези члана 85. КЗ изречена забрана вршења делатности и дужности одговорног лица у привредном друштву, у трајању од три године, рачунајући од дана правноснажности пресуде, с тим да се време проведено у затвору, односно у здравственој установи у којој је извршена мера безбедности, не урачунава у време трајања ове мере.

Истом пресудом, окривљени је обавезан да плати трошкове паушала у износу од 5.000,00 динара, као и трошкове кривичног поступка у износу од 21.370,00 динара суду и у износу од 139.919,00 динара ВЈТ у Зрењанину, све у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Поред тога, истом пресудом, на основу члана 258. став 4. ЗКП, досуђено је оштећеном Покрајинском секретаријату за високо образовање и научно истраживачку делатност Нови Сад, који је правни следбеник Покрајинског секретаријата за науку и технолошки развој Нови Сад, имовинскоправни захтев у износу од 12.034.162,07 динара, те је обавезан окривљени да оштећеном у року од 6 месеци од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, накнади имовинскоправни захтев у наведеном износу, док се преко досуђеног износа, оштећени упућује на парницу.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 351/23 од 06.12.2023. године, одбијене су као неосноване жалба ВЈТ у Зрењанину и браниоца окривљеног АА, а првостепена пресуда је потврђена.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Драган Тодоровић, поднео је захтев за заштиту законитости против другостепене пресуде Кж1 351/23 од 06.12.2023. године, док из образложења произлази да захтев подноси и против првостепене и против другостепене пресуде, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП и члана 441. става 3. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и преиначи побијане одлуке тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе за наведено кривично дело.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је делимично основан.

Основано се захтевом за заштиту браниоца окривљеног АА, адвоката Драгана Тодоровића, указује да је побијаним пресудама повређена одредба члана 441. став 3. ЗКП у вези члана 258. ЗКП, на тај начин што је суд имовинскоправни захтев досудио оштећеном Покрајинском секретаријату за високо образовање и научноистраживачку делатност.

Статутом АП Војводине, чланом 2. прописано је да је АП Војводина правно лице.

Чланом 23. Покрајинске скупштинске одлуке о покрајинској управи прописано је да се Покрајински секретаријати образују за вршење послова покрајинске управе у једној или више међусобно повезаних области, док је чланом 32. тачка 9. одређен Покрајински секретаријат за високо образовање и научноистраживачку делатност, чије надлежности и послови су прописани чланом 40.

Одредбом члана 258. став 4. ЗКП, прописано је да ће суд у пресуди којом окривљеног оглашава кривим, овлашћеном лицу досудити имовинскоправни захтев у целини или делимично, а за вишак упутити на парнични поступак. Ако подаци кривичног поступка не пружају поуздан основ ни за потпуно ни за делимично пресуђење, суд ће овлашћено лице упутити да имовинскоправни захтев у целини може да оствари у парничном поступку.

По налажењу Врховног суда, основани су наводи браниоца окривљеног да је суд погрешном применом члана 258. став 4. ЗКП досудио имовинскоправни захтев Покрајинском секретаријату за високо образовање и и научноистраживачку делатност, иако означени секретаријат нема својство правног лица, уколико није означен као АП Војводина, иако у списима предмета постоји писмени одштетни захтев (стр. 24 списка) од стране правног лица - оштећеног.

Наведену повреду закона није отклонио ни другостепени суд поводом жалбе браниоца окривљеног АА, већ је потврдио одлуку првостепеног суда, на који начин су правноснажним пресудама повређене одредбе кривичног закона из члана 441. став 3. ЗКП у вези члана 258. став 4. ЗКП.

Стога је Врховни суд, имајући у виду наведено, усвојио захтев за заштиту законитости као делимично основан и преиначио правноснажне пресуде у делу одлуке о имовинскоправном захтеву, тако што је оштећену Аутономну покрајину Војводину (АП Војводине), на основу члана 258. став 4. ЗКП, упутио да имовинскоправни захтев оствари у парничном поступку.

У поднетом захтеву за заштиту законитости, бранилац указује да је побијаним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП јер дело за које је окривљени оглашен кривим није кривично дело. У вези тога, бранилац наводи да описана радња извршења која се окривљеном ставља на терет није кривично дело јер не садржи елемент противправности у ужем смислу. Противправност код кривичног дела злоупотребе положаја одговорног лица, по налажењу браниоца састоји се у прибављању противправне имовинске користи, а у конкретном случају нема противправности дела јер стечена корист није противправна, с обзиром да је окривљени поступао у складу са законским овлашћењима. У конкретном случају, по ставу браниоца из захтева, окривљени није предузео ни једну од три алтернативно прописане радње, а описивањем радње извршења као „није ставио на располагање“ робу даваоцу субвенције, односно описивање радње као нечињење, представља повреду закона.

Изнете наводе Врховни суд оцењује као неосноване.

Кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. КЗ чини одговорно лице које искоришћавањем свог положаја или овлашћења, прекорачењем граница свог овлашћења или невршењем своје дужности прибави себи или другом физичком или правном лицу противправну имовинску корист или другом нанесе штету, док је ставом 3. истог члана прописана строжа казна уколико извршењем кривичног дела вредност прибављене имовинске користи прелази износ од милион и петсто хиљада динара.

Описаном радњом у изреци правноснажне пресуде, јасно је наведено да је окривљени искористио свој положај и овлашћење као директор и одговорно лице (једна од алтернативно прописаних радњи) за закључење уговора и исплату новца од АПВ, а да при том у складу са одредбама главног уговора и уговора о реализацији није испоручио производе установама на територији АПВ, односно у уговореним роковима није ставио на располагање робу којом је требало да буду враћена средства добијена по основу закљученог уговора. Поступањем на наведени начин, у изреци пресуде описана је противправност, као и прибављена противправна имовинска корист за ДОО „ББ“, чији је окривљени власник, одговорно лице и директор, јер до отварања стечајног поступка против наведеног друштва, окривљени није испоручио уговорене производе (невршење своје дужности). Према томе, радња нечињења која је описана у изреци пресуде, а састоји се од неиспуњавања уговорне обавезе, као начина извршења предметног кривичног дела у циљу прибављања противправне имовинске користи искоришћавањем свог положаја, представља један од начина извршења предметног кривичног дела из члана 234. КЗ, па су неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, да радња извршења овог кривичног дела може бити извршена искључиво чињењем.

Имајући у виду да из изреке првостепене пресуде произлазе сви елементи кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ и то како субјективни - да је окривљени поступао у стању урачунљивости и са умишљајем, тако и објективни - радња извршења кривичног дела, за које је оптужен и правноснажно оглашен кривим, па побијаним правноснажним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Осталим наводима, бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости даје опширну анализу закљученог уговора, анекса уговора, те даје осврт на прописе из области облигационих односа, да ли је уговорна обавеза била одређена или одредива, цитира позитивноправне прописе из ове области, да ли је наступила доцња повериоца или се није могло приступити извршењу обавеза, те да се у конкретной ситуацији није радило о елементима противправности, да се радило о грађанској тужби и да је требало покренути парницу уместо кривичног поступка. Овим наводима бранилац полемише са утврђеним чињеничним стањем и оспорава чињенично стање утврђено првостепеном и потврђено другостепеном пресудом, на који начин оспорава побијане пресуде у смислу члана 440. ЗКП.

Међутим повреда закона из члана 440. ЗКП не представља законски разлог због кога је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење захтева за

заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу, па се Врховни суд у оцену исте није упуштао.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 2) и 491. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник**  
**Маша Денић, с.р.**

**Председник већа-судија**  
**Биљана Синановић, с.р.**

**За тачност отправка**  
**Управитељ писарнице**  
**Марина Антонић**